

Om Guld- og Sølvmedekunst i Lybek har Overlærer Jhs. Warneke udsendt en omfattende og overordentlig righoldig Monografi *Die Edelschmiedekunst in Lübeck und ihre Meister*, Lübeck 1927, udgivet af Statsarkivet i Lybek som 8. Bind af *Veröffentlichungen zur Gesch. der Freien u. Hansestadt L.* Værket, som udgør 368 Kvartsider foruden et stort Antal Plancher, er bygget paa mange Aars grundige Forarbejder, og det fra saare mange Sider indsamlede Stof er bearbejdet med den største Flid og Omhu. Efter en Række indledende Kapitler om Guldsmedehaandværkets Teknik, Værksteder, Butiksforhold, Mesterstykker, Lødigheds- og Stemplingsforhold samt om Guldsmedelavet i Lybek følger Værkets Hovedafsnit: en kronologisk ordnet Fortegnelse over samtlige kendte lybske Guldsmede (666 i Tallet) med Angivelse af deres Mærker og deres Arbejder, forsaavidt saadanne kendes. Listen begynder med Aar 1283 og strækker sig ned imod vore Dage; men naturligvis er det først fra 15. Aarh.s Mitte, at man kan begynde at identificere Mærkerne. Et omfattende Studium saavel i Arkiver som i Museer ligger til Grund for Værket, og mange af de afbildede Arbejder er udmærkede Prøver paa lybsk Guldsmedekunsts Udvikling gennem de forskellige Stilperioder; særlig fortrinlige er de senmiddelalderlige og Renaissancearbejderne. Nogen stilhistorisk Bearbejdelse af det omfattende Materiale har det iøvrigt ikke ligget i Forfatterens Plan at give. — Ogsaa fra de nordiske Lande har Forfatteren indsamlet Bidrag til sit store Værk, bl. a. fra det danske Nationalmuseum, hvor flere lybske Arbejder opbevares; nævnes maa ogsaa en pragtfuld senmiddelalderlig Laagpokal med den svenske Familie Bondes Vaaben. Men naturligvis har han hentet Størstedelen af sit Materiale fra selve Lybek og dens nærmeste Omegn, og navnlig har den gamle Hansestads rige Kirkeskatte været en næsten udtømmelig Grube for hans flittige Forskninger. En lille Berigtigelse til det iøvrigt saa nøjagtige Værk skal her gives. S. 173 er Indskriften paa en Oblatæske i Domkirken næppe helt rigtigt læst. Der maa sikkert læses: *Ad mensam (ikke: mensa) domini structori iuncta (ikke: cuncta) decenter — exhibit hec sacrum cistula rite panem.* Ellers giver Indskriften ingen Mening. Selv om Værket paa Grund af hele sin Art ikke egner sig til samlet Gennemlæsning, har den aldrende Forfatter dog sat et af Lybeks fremragende Kunsthaandværk et saare smukt og varigt Monument.

J. O.

I 1926 fuldendtes med 3. Hefte *Katalog des Revaler Stadtarchivs*, en grundig revideret ny Udgave af G. Hansens forlængst

udsolgte Registratur over dette værdifulde Arkiv. Den ny Udgave, som skyldes Stadsarkivar O. Greiffenhagen og Dr. P. Johansen, er udarbejdet efter omtrent samme Principper som den tidligere, men er dog væsentligt moderniseret og forbedret. Særligt bemærker man, at sidste Del af Kataloget, som indeholder »Urkundenregesten bis zum Jahre 1375«, helt igennem er omarbejdet af Dr. Johansen.

Den, som enten ved Selvsyn eller gennem den trykte Litteratur kender til Revals Stadsarkiv, ved, hvor vigtigt det er for nordisk Historieforskning. Trods sin mærkelige Skæbne, er det bevaret sjældent godt gennem Tiderne og er endnu, skønt flittigt benyttet, en sand Guldgrube for Forskerne. Selv om det naturligvis ikke gemmer meget Materiale fra Dansketiden, turde det dog alligevel byde noget af Interesse for de Historikere, der studerer den Periode, da det nordlige Estland hørte under Danmark. De ny Dateringer, som Dr. Johansen har givet i sin Liste over Dokumenter indtil Valdemar Atterdags Død, viser, at moderne Forskning kan naa værdifulde Resultater, selv naar Talen er om Breve og Dokumenter, der forlængst er trykte og kendte. Denne nye Udgave af G. Hansens Arkivkatalog, der ligesom Forgængerne er affattet paa Tysk, kan paa det bedste anbefales ogsaa danske Forskere.

A. R. C.

Som en Fortsættelse af *English courthand A. D. 1066 to 1500 illustrated chiefly from the public records* (1915) har den velkendte Arkivmand Hilary Jenkinson i 1927 udgivet *The later courthand in England from the fifteenth to the seventeenth century* indeholdende Plancher, Transcriptioner og dertil mange gode Bemærkninger, Raad og Henvisninger. Værket skal vel i første Række bruges ved de af Jenkinson ledede Kursus i Diplomantik ved Universitetet i London, men har videre Bud som Vejledning for alle, der gør deres første Studier i engelske Arkiver.

1. Juni 1927 døde John B. Bury, der 1902 fulgte Lord Acton som Professor Regius i moderne Historie i Cambridge. Han var en af Udgiverne af *The Cambridge Ancient History* og havde ogsaa sin Del i *The Cambridge Medieval History*, idet han skitserede Planen for dette Foretagende, der oprindeligt var Lord Actons og støttede Arbejdet med Raad og Daad. Professor Bury dyrkede fortrinsvis byzantinsk Historie og var rustet paa det bedste med omfattende Kundskaber ikke blot i Græsk, men i slaviske Sprog, Magyarisk og Rumænsk. Hans Hovedværk er